

Anton Lans

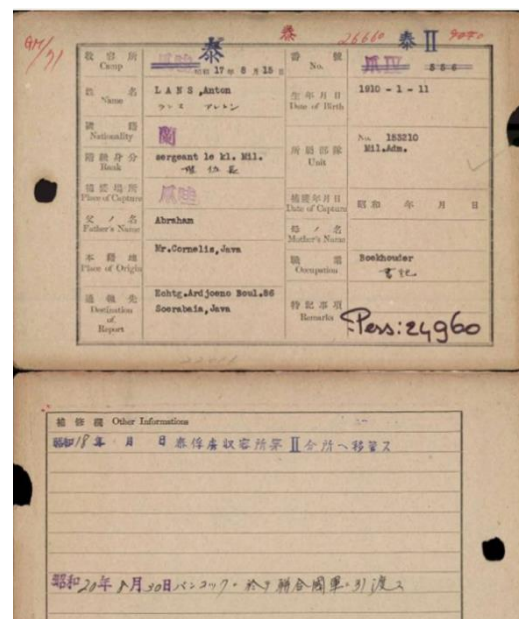
Anton Frederik Lans is geboren op 11 januari 1910 in Mr. Cornelis, NOI. Hij was de zoon van Abraham Bertrand Cornelis Diederik Everhard Frederik Gerardus Hendrik Ide Jan (Bram) Lans en Antoinetta (Non) Frederike Delmaar en hij had 3 broers.

Anton trouwde op 3 maart 1942 in Soerabaja met Adolphine Maria Elfrida Hoyer. Ze kregen een dochter.

Hij was lid van de Oud Padvinders Vereniging.

In 1935 ging hij werken bij fa. Good Year in Buitenzorg. Van 1935 tot 1939 was hij als militair gelegerd bij het depot Mitrailleurs te Magelang en ingedeeld bij Subsistenten Kader in Bandoeng van 30 juli tot november 1940. Hij werd gelegerd bij het 4e bat. Infanterie in Tjimahi en bij het Vernielings-Compagnie van de Genie in Malang juli 1941. Tijdens de mobilisatie werkte hij als sergeant 1^e klas op de administratie.

Na de capitulatie op Japan werd hij op 8 maart 1942 krijgsgevangen genomen in Djember. Hij zat als krijgsgevangene geïnterneerd in Malang en ging daarna naar Singapore. Hij vertrok op 15 januari 1943 met de Harugiku Maru 2 (Van Waerwijck) met 3188 mede-krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore. De krijgsgevangenen waren merendeels afkomstig uit het kamp Kampong Makassar. Tijdens de overtocht van de Javazee was geen schip te zien, ook geen begeleidend schip. Dit transport is bekend als Java Party 9, het 9e krijgsgevangenen-transport dat van Java vertrok. Op 18 januari 1943 kwam het schip aan in Singapore en een dag later werden de krijgsgevangenen met vrachtauto's overgebracht naar het Changi-kamp. Deze krijgsgevangenen werden met treintransporten twee weken overgebracht naar Thailand om te werken aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden

in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Hij kwam terecht in kamp Chungkai. Kamp Chungkai lag 57 km van Non Pladuk, aan de samenvloeiing van de twee grote rivieren, de Mae Khlaung en de Khwae Noi. Hier werd gewerkt aan twee bruggen over de rivier de Kwai. Het kamp werd later een groot hospitaalkamp met heel veel zieken, die terugkwamen van de hoger gelegen werkkampen langs de spoorlijn. Het was tevens een doorgangskamp voor mannen, die op weg waren naar de hoger gelegen werkkampen. Chungkai werd geopend in november 1942 en bleef in bedrijf tot het in juni 1945 werd gesloten. Tijdens zijn krijgsgevangenschap was hij daar aanwezig bij de oprichting van de Kapitein Servaes Stam op 2 december 1943. Veel scouts uit Java vonden elkaar daar weer. Deze stam heeft bestaan tot mei 1944.

Na de oorlog is hij in 1946 van zijn eerste vrouw gescheiden en trouwde op 1 juni 1948 te Soerabaja met Hortense Margarethe Julie Versluys.

Na de oorlog bleef hij militair. Hij werd eervol uit militaire dienst KNIL ontslagen op 25 juli 1950; Hij werd boekhouder bij het departement van Volksgezondheid in Batavia en Balikpapan en daarna boekhouder bij de Rubber Cultuur Mij Amsterdam Djember, Nadat hij naar Nederland vertrokken werd ging hij werken bij het ministerie van defensie en van Landbouw. Zijn tweede vrouw overleed in 1965. In 1968 hertrouwde hij met Hanne Ida Ariane Haas. In 1973 ging hij met pensioen en hij woonde sinds 1990 in het Koninklijk Militair Tehuis Bronbeek

Hij is overleden op 7 mei 2007 in Arnhem.

Meer informatie

[Haagsche courant » 18 feb 1910 - Art. 15 | Delpher](#)

[Anton Frederik Lans \(1910-2007\) » Stamboom Diehl » Genealogie Online](#)

